

Heti összefoglaló

(2009. október 12-18.)

Hazai folyamatok

Az **államháztartás** (a helyi önkormányzatok nélkül) a korábbi gyorsjelentésnek megfelelően 1059,2 milliárd forintos hiánnyal zárta az első háromnegyed évet. Ez a prognózisnak megfelelően a GDP 4,1 százalékát teszi ki. A Pénzügyminisztérium legfrissebb előrejelzése szerint az idei évre megvalósítható az államháztartás egészére tervezett, eredményforgalmi szemléletben 3,9 százalékos hiány. Az egyenleg változatlansága mellett – illetve annak érdekében – jelentős belső átvezetésekre, módosításokra kényszerül a kormány. A korábbi előrejelzésekhez képest tovább csökken, mintegy 30 milliárd forinttal a társasági adóból várható bevétel, és 140 milliárddal nő a költségvetési szervek támogatása. Mindezt több tételen keresztül kompenzálja a kormány: elmarad a nyugdíjkiegészítés (24 Mrd Ft), a tervezettnél kevesebb áfát igényelnek vissza vállalkozások (10 Mrd Ft), csökkennek a kamatkiadások (40 Mrd Ft), növekednek az állami vállalatoktól származó osztalékbevételek (20 Mrd Ft), valamint felszabadítják a tartalékok egy jelentős részét (80 Mrd Ft).

A **fogyasztói árak** szeptemberben az előző év azonos időszakához viszonyítva 4,9 százalékkal emelkedtek. A szezonálisan kiigazított maginfláció 5,1 százalék, miközben a változatlan adótartalmú fogyasztói árindex 1,1 százalékra süllyedt. Egy év alatt legnagyobb mértékben az alkohol és dohánytermékek (9,4%), a szabályozott áru szolgáltatások és termékek (8,6%), illetve a piaci szolgáltatások (5,6%) drágultak. Jelentősen mérséklődött az élelmiszerek (1,5%) árdinamikája, a szabadpiaci energia és az üzemanyag pedig továbbra is alacsonyabb áron kapható, mint egy évvel korábban (előbbinél 3, az utóbbinál 5,1 százalékos árcsökkenést regisztráltak). Havi bázison az árak összességében 0,1 százalékkal mérséklődtek. A szezonálisan kiigazított havi maginfláció 0,1 százalékkal emelkedett, azaz a defláció a nagyobb volatilitású feldolgozatlan élelmiszerek, üzemanyagárak csökkenésének volt köszönhető. Az élelmiszerek havi árváltozása június óta negatív, szeptemberben a mérséklődés üteme 1 százalékra esett vissza. Az ipari termékek ára nem változott, a piaci szolgáltatásoké 0,3 százalékkal csökkent. A legnagyobb mértékben havi bázison is az alkohol és dohánytermékek ára emelkedett (1%).

Az **ipari termelés** 2009 augusztusában 19,8 százalékkal alacsonyabb volt, mint az előző év azonos időszakában. A mutató értékét munkanaphatás nem befolyásolta. Az elemzők korábban 19 százalékos visszaesésre számítottak a kedvezőbb júliusi eredmény és a javuló régiós adatok hatására. A termelés volumene az év első nyolc hónapjában 21,9 százalékkal alacsonyabb volt, mint az előző év azonos időszakában. Az előző hónaphoz képest a szezonálisan és munkanap tényezővel kiigazított index augusztusban 0,5 százalékkal csökkent. Az ágazati export augusztusban 18,2 százalékkal esett vissza az előző év azonos időszakához képest. Az ágazati eredményt főként az autópiac 37,3 százalékos visszaesése rontotta, ami azért is meglepő, mert augusztusban exportpiacaink jelentős részében még éltek a roncsprémium programok. Egyelőre nincs jele a fellendülésnek, az export és a belföldi értékesítés is stagnál. Az alágazat másik jelentős exportőrének számító számítógép, elektronikai, optikai termékgyártásának exportvolumene 3,2 százalékkal csökkent. A feldolgozóipari értékesítés 15,4 százalékkal mérséklődött, ennek oka az exportáló hazai beszállítók rendelésének csökkenése és a lakossági kereslet visszaesése volt. A belföldi ipari értékesítés 15 százalékkal maradt el a tavalyihoz képest. A rendelésállományban az év nyolcadik hónapjában további visszaesés következett be, így mostanra az éves szintű visszaesés

elérte a 21,6 százalékot, ami a feldolgozóipar 21,8, az új exportrendelés 22,7, valamint az új belföldi rendelés 22,7 százalékos csökkenéséből tevődik össze. Az ipari termelés legnagyobb mértékű volumencsökkenése (29,2%) a közép-dunántúli régióban következett be. Az ipari termelés alakulását illetően az év utolsó két hónapjában enyhén javuló tendenciára számítunk, részben a bázishatásból adódóan, részben az európai piacok lassú talpra állása miatt, ami segítheti a magyar exportőröket. Az Ecostat éves szinten az ágazati termelés mintegy 18 százalékos visszaesésével számol, némi élénkülést az exportértékesítés fokozatos emelkedése hozhat. A belföldi értékesítés a megszorító intézkedések hatására az első félévi mínusz 15 százalékos szint közelében marad.

Az **építőipari termelés** volumene 2009 augusztusában 7,2 százalékkal csökkent a 2008. augusztusi szinthez képest. Az év első nyolc hónapjában az ágazat kibocsátása 3,1 százalékkal volt kisebb az egy évvel korábnál. Szezonálisan kiigazítva a termelés augusztusban az előző havi szinten maradt. A két építményfőcsoport teljesítménye augusztusban is ellentétesen alakult. Az építőipari termelés 7,2 százalékos csökkenésén belül az épületeken végzett munkák volumene 15,7 százalékkal esett vissza, az egyéb építményeken végzettké viszont az előző hónapokhoz hasonlóan emelkedett, 3,5 százalékkal volt magasabb, mint 2008 augusztusában. Az egyéb építmények termelésének növekedése továbbra is út- és vasútépítési munkáknak köszönhető. Nagyobb volumenű munkákat végeztek az M6-os autópálya és a 4-es metró építésén.

Az év nyolcadik hónapjában a **mezőgazdasági termelői árak** szintje az egy évvel korábbi időszakhoz képest 11,8 százalékkal csökkent. A termelői árszint esése nagyobb mértékű volt a növénytermesztésben (16,4%), mint az állattenyésztésben (4,0%). Az idei évben az agrártermékek termelőiár-szintje közel 20 százalékkal esett vissza, amit a korábbiaknak megfelelően a növényi termékek áresése befolyásolt jelentősen. A gabonafélék termelői ára 18,4 százalékkal volt alacsonyabb az egy évvel korábnál, az olajnövények ára pedig 40 százalékkal esett vissza az elmúlt évi bázishoz képest. Az állattenyésztésben a növénytermesztéssel ellentétes folyamatok figyelhetők meg, hiszen a vágóállatok termelői ára enyhén (0,4%) emelkedett az előző évhez képest, ami a vágómarha termelői árának 9,9 százalékos, valamint a vágósertés árának 3,2 százalékos növekedéséből fakadt. Az adatot az időszakban a vágóbaromfi árának 5,5 százalékos csökkenése ellensúlyozta. A vágómarha felvásárlási ára május óta folyamatosan csökken, augusztusban a kilogrammonkénti felvásárlási ár 337 forint volt, ami a májusi árhoz képest 14 forintos csökkenést jelent. A sertés felvásárlási ára februártól júliusig emelkedett, azonban az év nyolcadik hónapjában csökkent. Augusztusban az állati termékek árai 14,3 százalékkal mérséklődtek. A tej termelői ára 21,7 százalékkal esett az előző év azonos időszakához képest. A tej felvásárlási árának csökkenése augusztusban megállt, a literenkénti 57 forintos ár közel azonos a júniusi felvásárlási árral.

Tovább folytatódott az emelkedés a **főbb részvénypiacokon**. Az USA-ban a Dow Jones 1,33, a Nasdaq Composite 0,82 százalékkal zárt magasabban pénteken, mint egy héttel korábban. A londoni FTSE 100 és a frankfurti DAX pedig egyaránt 0,55 százalékkal emelkedett, a hazai BUX ezzel szemben kiemelkedően 5,54 százalékkal teljesített jobban. A kedvező piaci hangulatban a forint 1,35 százalékkal erősödött az euróval szemben, valamint tovább csökkentek a referenciahozamok: a három hónapos diszkont kincstárjegy benchmark hozama 6,52 százalékra süllyedt, ami 26 bázisponttal alacsonyabb, mint egy héttel korábban.

Nemzetközi folyamatok

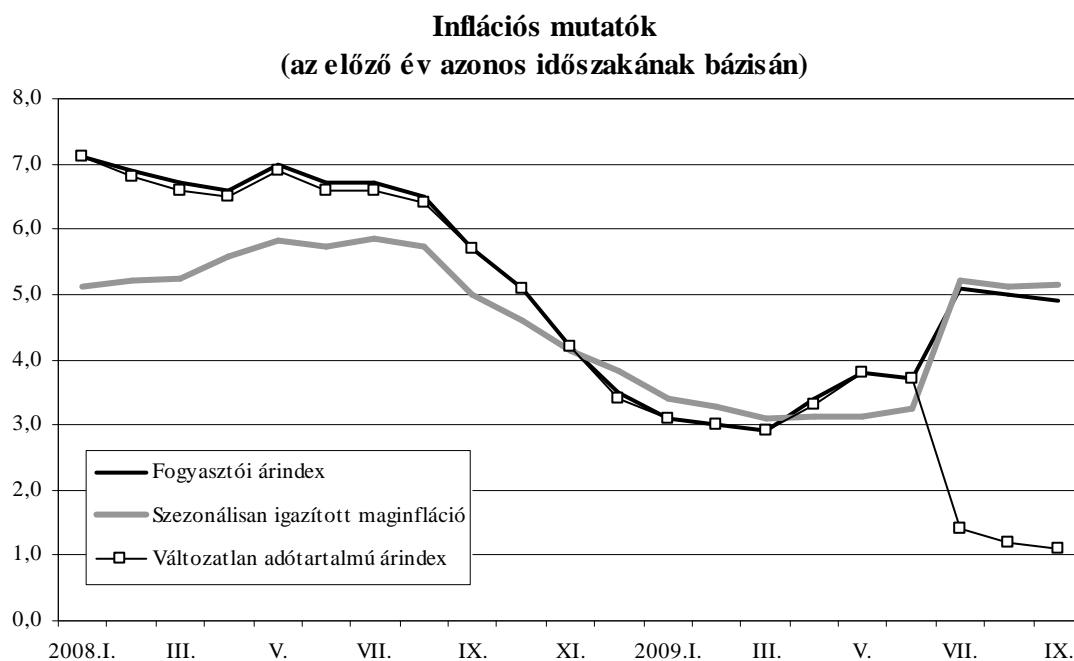
Az **olajár** a múlt héten tempós drágulásba kedett. Az energiahordozó jegyzése már hónapok óta 65 és 75 dollár közötti sávban mozgott, amiből a hét második felében sikerült kitörnie. A drágulásnak nincs fundamentális alapja, a dollár gyengülése és a részvényt piacok erősödése hajtotta fel az árat. A befektetők a csökkenő üzemanyagkészletekről szóló adatokra is érzékenyen reagáltak, habár annak háttérében nem keresletélénkülés, csupán az ilyenkor szokásos finomítói karbantartások állnak. A finomítói leállások miatt a nyersolajkészletek 1 millió hordóval emelkedtek, a finomítói kapacitáskihasználtság 5 százalékkal csökkent. A benzinkészletek 0,1 millió hordóval, a fűtőolaj tartalékok 0,7 millió hordóval mérséklődtek. A WTI típusú nyersolaj pénteken hordónként 75,53 dolláron zárt. Habár az olaj drágulása az inflációs félelmek miatt az **arany** árát rendszerint emeli, a héten ellentétesen mozgott a két termék jegyzése. Az olajár emelkedésével párhuzamosan az arany piacán (1060 dollár felett) profitrealizálás kezdődött. Emellett a fizikai kereslet is csökkent, aminek hatására a jegyzés 1050 dollár közelébe mérséklődött.

Szeptemberben az **Európai Unió** 27 tagországában a **fogyasztói árak** a harmonizált adatok szerint átlagosan 0,3 százalékkal emelkedtek az egy évvel korábbihoz képest. Augusztusban 0,6 százalékos drágulást mértek. Az euróvezeti defláció 0,1 százalékkal 0,3 százalékra mérséklődött. Az **amerikai fogyasztói árak** március óta csökkennek az előző év azonos hónapjaihoz képest. A deflációs állapot júliusban érte el a mélypontját, azóta hónapról hónapra enyhül. Szeptemberben a fogyasztói árak 0,2 százalékkal voltak alacsonyabbak, mint tavaly ilyenkor.

Az **euróövezet külkereskedelmi egyenlege** az előzetes adatok szerint 4 milliárd eurós deficitet mutatott 2009 augusztusában, az egy évvel korábbi 11,3 milliárdos passzívummal szemben. 2009 nyolcadik hónapjában júliushoz képest a szezonálisan igazított export 5,8 százalékkal csökkent, míg a behozatal 1,3 százalékkal mérséklődött. A teljes **Európai Unió** külkereskedelmi hiánya 12,1 milliárd euró volt 2009 augusztusában, 2008 azonos időszakában 28,7 milliárdot tett ki a deficit. Idén júliustól augusztusig 4,2 százalékkal esett vissza a kivitel, míg 1,4 százalékkal a behozatal. 2009 első nyolc hónapjában 2008 azonos időszakához viszonyítva az EU kivitele 20 százalékkal, míg behozatala 26 százalékkal mérséklődött. Augusztusban megszakadt a korábban tapasztalt exportbővülés mind az EU-ban, mind az euróövezetben.

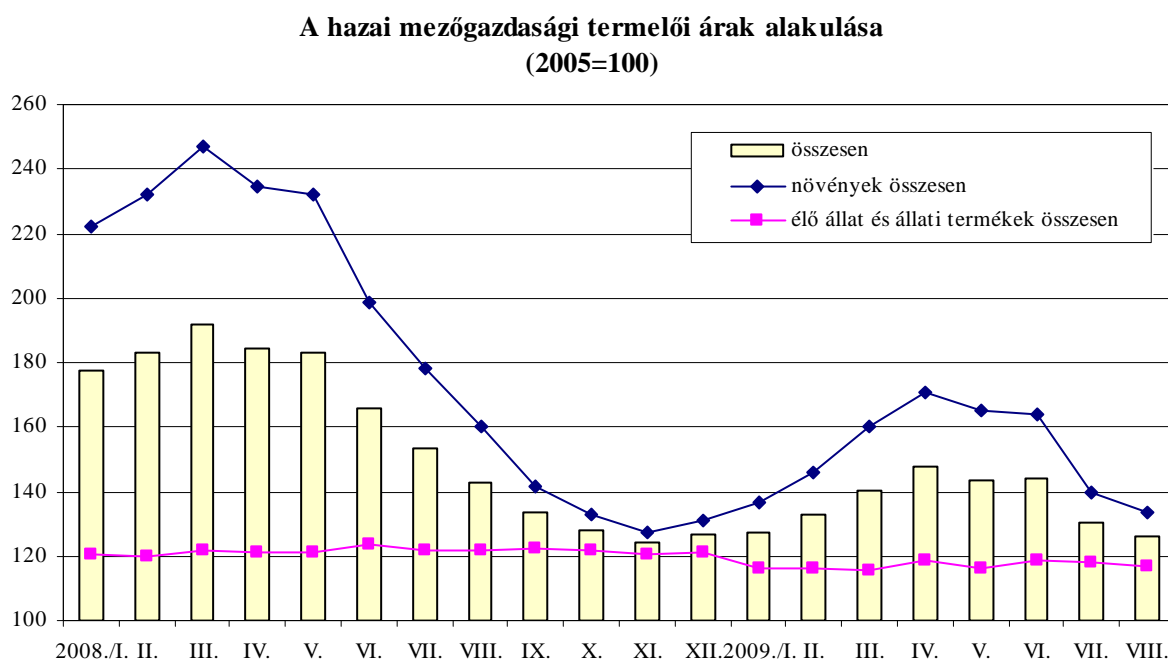
Melléklet

1. ábra

Forrás: MNB

2. ábra

Forrás: KSH